

B priedas. Skolinimosi autonomijos rodiklio sudarymo metodika

B. 1 lentelė. Pasaulio banko rekomendacijos, vertinant vietos valdžios savarankiškumą skolinintis (šaltinis: Pasaulio bankas)

Table B.1. The World Bank recommendation assessing autonomy of local government to borrow (source: Word Bank)

Klausimai	Rekomendacijos
Ar leidžiama skolinintis?	Paprastai vietos valdžiai yra ribojamas skolinimasis. Tačiau čia reikėtų vertinti – leidžiama arba neleidžiama skolinintis, neatsižvelgiant į galimą skolinimosi sumą.
Vietos valdžios skolinimosi kontrolė	Šis kontrolės skirstymas yra naudojamas, remiantis Teresa Ter-Minassian (1997) straipsniu „Fiscal Decentralization in Theory and Practice“. Anot mokslininkės, skirstymas susideda iš: rinkos drausmės; bendradrabiavimo; taisyklėmis grindžiamos kontrolės; administracinės kontrolės.
Institucinė struktūra, įgalinanti patekimą į kapitalo rinką	Nėra bendrų suskirstymų šiuo klausimu, nes šalių patirtis yra labai skirtinga: pavyzdžiui, tokios institucijos gali būti komerciniai bankai, arba į kapitalo rinką patenkama netiesiogiai, per centrinės valdžios kontroliuojamus subjektus ir savivaldybių obligacijas.
Ar yra kiekybinis arba kitoks skolinimosi suvaržymas?	Dažnai vietos skolinimasis yra ribojamas tam tikrais limitais.
Ar yra apribojimai gaunamų paskolų naudojimui?	Dažnai paskolų lėšos gali būti naudojamos tik kapitalo išlaidoms arba tam tikriems sektoriams.
Ar mokesčių pasidalijimas yra naudojama kaip garantija?	Pajamos iš bendrų mokesčių negali būti naudojamos kaip garantija grąžinant vietos valdžios paskolą.
Ar vietos vyriausybė turi savo banką?	Pavyzdžiui, Brazilijos vyriausybė naudojo valstybės kontroliuojamus bankus skolinintis. Ar valstybė turi tokią galimybę?
Reguliavimo sistema	Bendras apibūdinimas apie reguliavimo sistemą, pavyzdžiui, koks įstatymas arba subjektas ją reglamentuoja?

B.1 lentelės pabaiga

Ar suvereni garantija?	Ar centrinė valdžia garantuoja vietos valdžios skolą? Atsakymai gali būti: Taip / Ne / Kartais. Jeigu atsakymas – <i>Kartais</i> , reikalinga apibūdinti.
Ar skolinimasis turi būti patvirtintas centrinės valdžios?	Ar centrinė valdžia tvirtina vietos valdžios lygmens skolą? Atsakymai gali būti: Taip / Ne / Kartais. Jeigu atsakymas – <i>Kartais</i> , reikalinga apibūdinti.
Kitos pastabos	Kitos svarbios pastabos

Oksfordo universiteto mokslininkai (Hooghe *et al.* 2015), vertindami vietos valdžios skolinimosi savarankiškumą, analizuoja šiuos kriterijus, pagal kuriuos buvo vertinamos ir ES-21 šalys:

1. Vietos valdžios galimybė skolintis (centrinė valdžia gali neleisti skolintis) (0 balų).
2. Vietos valdžios galimybė skolintis gavus leidimą iš centrinės valdžios (apima ir centrinį banką) pagal vieną ar daugiau apribojimų (1 balas):
 - auksinė taisyklė (nesiskolinti einamosios sąskaitos deficito dengimui);
 - nesiskolinti iš užsienio arba centrinio banko;
 - nesiskolinti virš skolinimosi nustatytų apribojimų;
 - absoliutus vietos valdžios įsiskolinimas yra ribotas, arba naujai paskolai nustatytas tam tikras santykinis rodiklis;
 - skolinimasis gali būti tik konkrečioms tikslams.
3. Vietos valdžios galimybė skolintis be aukščiau minėtų apribojimų (2 balai).

Vietos valdžia gali skolintis be centrinės valdžios apribojimų (3 balai)